

تاریخ :

شماره :

پیوست :

به نام خدا

آمار صادرات طی پنج سال ۱۳۹۶ تا پایان ۱۴۰۰ کل کشور:

سال	میزان صادرات (تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱۳۹۶	۲۳۶	۳۲۶
۱۳۹۷	۲۷۹	۳۵۰
۱۳۹۸	۲۷۶	۲۹۲
۱۳۹۹	۳۲۴.۸	۱۹۰/۶
۱۴۰۰	۲۶۲.۸	۱۵۳/۷
۱۴۰۱	۲۱۷.۴	۲۴۶/۵
۱۴۰۲ (۱۰ ماهه)	۱۷۷	۱۷۱/۸

- از مقایسه زعفران صادر شده در مدت ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰ با مدت مشابه در سال ۱۳۹۹ که بالغ بر

۳۲۴.۸ تن به ارزش ۱۹۰/۶ میلیون دلار بوده است شاهد کاهش ۱۹ درصدی از نظر وزنی و ۱۹/۳

درصدی از نظر ارزشی میباشیم که با توجه به اینکه مبنای ارزش گذاری گمرک قیمت پایه صادراتی

زعفران میباشد و این قیمت علیرغم افزایش آن در ششماه دوم سال ۱۴۰۰ باز هم مطابقتی با قیمت های

واقعی صادراتی ندارد و نمیتواند مبنای مقایسه درستی باشد و بنابراین از بحث قیمت بدلیل عدم دسترسی

به قیمت های واقعی صادرات زعفران صرفنظر میگردد.

- براساس آمار دریافتی از گمرک ایران در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۲۲۸/۵۷۶ کیلوگرم زعفران به

ارزش ۱۳۵/۶۳۴/۸۴۰ دلار از گمرکات استان خراسان رضوی صادر گردیده است که در مقایسه با مدت

تاریخ :

شماره :

پیوست :

شورای ملی زعفران ایران
Iran Saffron National Council

مشابه در سال ۱۳۹۹ که ۲۸۲/۰۱۱ کیلوگرم بوده است از نظر وزنی بالغ بر ۱۹ درصد کاهش را نشان میدهد.

- از مقایسه صادرات زعفران کل کشور با صادرات انجام شده از استان خراسان رضوی مشخص میگردد که ۸۷ درصد صادرات زعفران از خراسان رضوی و تنها ۱۳ درصد از سایر گمرکات کشور بالاخص گمرک فرودگاه امام صورت پذیرفته است.

از مجموع زعفران های صادر شده در ۱۲ ماهه ۱۴۰۰:

- زعفران در بسته بندی بیش از ۳۰ گرم (عمدتا نیم و یک کیلوگرمی): ۱۴۵۲۶۰ کیلوگرم معادل ۵۵.۳ درصد

- زعفران در بسته بندی ۱۰-۳۰ گرم: ۶۹۲۳۵ کیلوگرم معادل ۲۶.۴ درصد

- زعفران در بسته بندی کمتر از ۱۰ گرم: ۴۷۶۳۷ کیلوگرم معادل ۱۸.۲ درصد

- پودر زعفران: ۲۰۲ کیلوگرم

کل صادرات می باشند. همانطوریکه ملاحظه میگردد میزان زعفران صادره در بسته بندی کمتر از ۱۰ گرم که قابلیت عرضه مستقیم به مصرف کننده نهایی را دارد ۱۸.۲ درصد می باشد که در مقایسه با سال های ۹۷ و ۹۸ که کمتر از ۱۰ درصد بوده افزایش چشمگیر بیش از صد در صدی را دارا می باشد و هر چند که باعث خوشحالی و امیدواری است ولیکن با توجه باینکه بخش عمده ارزش افزوده زعفران در سبد کالایی مصرف کننده نهایی قرار دارد و ضمناً میتواند معتبرترین روش معرفی زعفران ایران بعنوان زعفران خالص و ناب ایرانی و همچنین معرفی برندهای زعفران ایران باشد، چندان قابل قبول نبوده و نیازمند حمایت توسط دستگاههای اجرایی و متولی میباشد. و مادامیکه برنامه ریزی عملیاتی برای آن صورت نگیرد نمیتوان انتظار بازگشت حداکثری ارزش افزوده زعفران به کشور و دستیابی به بازاری مطمئن را داشت.

تاریخ :

شماره :

پیوست :

- در بین کشورهای وارد کننده زعفران طی سال ۱۴۰۰ از ایران ۱۰ کشور اول براساس میزان واردات عبارتند از:

۱. چین با واردات ۸۵۷۰۸ کیلوگرم معادل ۳۲.۶ درصد از کل صادرات کشور
۲. امارات با واردات ۶۸۲۸۹ کیلوگرم معادل ۲۶ درصد از کل صادرات کشور
۳. اسپانیا با واردات ۴۴۸۷۵ کیلوگرم معادل ۱۷.۱ درصد از کل صادرات کشور
۴. عمان با واردات ۸۲۷۰ کیلوگرم معادل ۳.۲ درصد از کل صادرات کشور
۵. افغانستان با واردات ۶۷۶۰ کیلوگرم معادل ۲.۶ درصد از کل صادرات کشور
۶. قطر با واردات ۵۸۷۰ کیلوگرم معادل ۲.۳ درصد از کل صادرات کشور
۷. هند با واردات ۴۹۵۹ کیلوگرم معادل ۱.۹ درصد از کل صادرات کشور
۸. هنگ کنگ با واردات ۴۱۲۰ کیلوگرم معادل ۱.۶ درصد از کل صادرات کشور
۹. ماکائو با واردات ۴۱۱۸ کیلوگرم معادل ۱.۶ درصد از کل صادرات کشور
۱۰. ایتالیا با واردات ۳۹۴۱ کیلوگرم معادل ۱.۵ درصد از کل صادرات کشور

-از دیگر کشورهای عمده وارد کننده زعفران از ایران میتوان به :

۱۱. کویت با ۳۸۵۳ کیلوگرم
۱۲. فرانسه با ۳۵۲۷ کیلوگرم
۱۳. هلند با ۲۲۳۷ کیلوگرم
۱۴. ویتنام با ۲۰۲۹ کیلوگرم
۱۵. آلمان به ۱۸۶۳ کیلوگرم اشاره نمود.

تاریخ :

شماره :

پیوست :

- با توجه به آمار فوق مشهود است که در مجموع، ۱۰ کشور اول هدف صادرات در سال ۱۴۰۰ جمعا ۲۳۶۹۱۰ کیلوگرم زعفران از ایران وارد نموده اند و ۹۰.۲ درصد کل صادرات را بخود اختصاص داده اند و ۶۹ کشور دیگر مجموعا ۹.۸ درصد از کل صادرات را تشکیل می دهند.
- در نگاهی محدودتر ۵ کشور اول هدف صادرات مجموعا ۲۱۳۹۰۲ کیلوگرم معادل ۸۱.۴ درصد از کل صادرات زعفران کشور را بخود اختصاص داده‌اند و ۶۹ کشور دیگر مجموعا ۱۸.۶ درصد و این ارقام بیانگر این واقعیت است که اولاً این ۵ کشور خود تمامی زعفران وارداتی را مصرف ننموده و بخشی از آن را با بسته بندی بنام خود صادرات مجدد به بازارهایی نموده اند که براحتی میتواند در اختیار کشور ما قرار گیرد و امکان توسعه صادرات به آنها وجود دارد؛ ثانياً بر خلاف ظاهر آن، بازار زعفران ایران بازار محدود و آسیب پذیری است و هر یک از این بازارها با کنترل عرضه و تقاضا روی قیمت زعفران تاثیرگذار می باشند.
- الگوی صادرات زعفران کشور از نظر شرکای تجاری، الگوی نامتقارنی است بدین معنی که تعداد کمی از کشورها (پنج کشور) بیش از ۸۱ درصد تجارت زعفران ما را در اختیار دارند و تعداد زیادی (۶۹ کشور) سهمی بسیار اندک و در حد ۹.۸ درصد. تمرکز صادرات در پنج کشور میتواند برای زعفران کشور یک تهدید تلقی شود و بیانگر این واقعیت است که در طول زمان رابطه تجاری ما با کشورهای مختلف بطور یکسان رشد نکرده است.
- از نکات دیگری که در آمار صادرات زعفران بخوبی مشهود است افزایش میزان صادرات به کشور هند از ۲۹۵ کیلوگرم در سال ۱۳۹۹ به ۴۹۵۹ کیلوگرم در سال ۱۴۰۰ می باشد که عمده این افزایش مربوط به بعد از استقرار طالبان در آن کشور و قطع صادرات زعفران افغانستان به آن کشور است و در صورت عدم استفاده از این فرصت و بازارسازی، با احتمال زیاد مجدداً بازار در اختیار کشورهای عربی همسایه و یا خود افغانستان قرار خواهد گرفت. نکته دیگر در خصوص هند کاهش شدید سطح زیر کشت زعفران این کشور طی سالهای

تاریخ :

شماره :

پیوست :

۱۳۹۷ به بعد بدلیل ورود زعفران ارزان قیمت ایرانی به این بازار میباشد. در حال حاضر قیمت زعفران در

هند کیلویی بین ۲۹ تا ۳۲ میلیون تومان است که علت ارزانی مخلوط بودن با ناخالصی است.

- با نگاهی به آمار ماهیانه صادرات زعفران در طی سال ۱۴۰۰ و مقایسه آن با ۱۳۹۹ بشرح پیوست

۱۴۰۰		۱۳۹۹		ماه
ارزش دلاری	وزن	ارزش دلاری	وزن	
۷,۸۰۴,۸۶۲	۱۶,۰۹۴	۵,۰۳۷,۱۸۳	۴,۵۲۹	فروردین
۸,۳۶۴,۲۵۲	۱۶,۵۳۲	۱۷,۴۱۶,۷۴۶	۱۶,۵۵۱	اردیبهشت
۱۰,۰۷۹,۹۳۷	۲۰,۲۷۷	۱۵,۱۲۹,۹۶۴	۱۳,۹۵۲	خرداد
۷,۲۵۷,۴۷۲	۱۴,۷۴۰	۱۹,۶۶۵,۰۷۵	۲۰,۷۵۲	تیر
۶,۶۶۵,۲۸۱	۱۳,۲۸۹	۹,۳۹۰,۱۱۵	۱۸,۸۲۲	مرداد
۷,۵۱۲,۵۴۴	۱۵,۱۱۵	۱۰,۶۲۱,۷۷۸	۲۳,۶۰۵	شهریور
۱۲,۱۸۰,۵۸۴	۲۵,۰۲۹	۱۴,۳۲۸,۲۳۴	۲۸,۳۹۴	مهر
۲۲,۶۰۶,۷۷۵	۴۳,۸۳۸	۲۹,۵۰۹,۰۵۵	۵۸,۲۷۱	آبان
۲۰,۹۷۷,۷۷۸	۴۱,۲۶۰	۱۹,۰۷۷,۸۳۸	۳۸,۵۶۲	آذر
۷,۵۴۴,۸۲۸	۱۵,۵۵۰	۱۸,۴۱۸,۵۷۹	۳۶,۶۹۹	دی
۲۱,۳۶۱,۰۴۹	۲۰,۲۲۳	۱۵,۲۹۱,۱۱۴	۳۱,۰۰۸	بهمن
۲۱,۵۱۹,۱۳۴	۲۰,۸۸۷	۱۶,۷۱۱,۲۱۲	۳۳,۶۷۷	اسفند

همانطوریکه در جدول مشاهده می شود تقاضای خارجی برای زعفران بدلیل نزدیک تر شدن فصل تولید و بعضی پیش بینی ها مبنی بر کاهش تولید در سال جاری بلحاظ وقوع خشکسالی که منجر به شروع افزایش قیمت در بازار شد با کاهش مواجه گردیده و متأسفانه بدلائل متعدد این کاهش تا پایان سال ۱۴۰۰ بااستثنای آذر ماه (مصادف با ماه ژانویه) که حدود ۳ تن بیشتر از مدت مشابه در سال گذشته بود در مدت ۸ ماه از سال ادامه داشت و آنچه بیش از بقیه باعث نگرانی کشاورزان و صادرکنندگان است کاهش صادرات در سه ماهه آخر سال می باشد که با

تاریخ :

شماره :

پیوست :

توجه به آمار صادرات سالهای ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ که تقریباً میزان صادرات در این سال ها با اندک تفاوتی یکسان بوده اند، صورت پذیرفته است و این در حالی است که کمبود زعفران در کشور بچشم نمیخورده (انبارهای بورسی از نظر ظرفیت تکمیل گردیده) ولی تقاضای خرید برای آن کاهش داشته است.

- از دیگر نکات آمار صادرات سال ۱۴۰۰ قطع صادرات زعفران به کشورهای پاناما، تانزانیا، جمهوری آذربایجان، کرواسی، بنگلادش و موریتانی در این سال و ایجاد بازارهای جدید در کشورهای تاجیکستان، نامیبیا، گرجستان، مکزیک، مصر، مراکش، مجارستان، قرقیزستان، عربستان، زامبیا، ارمنستان و اوگاندا که بیانگر رو به رشد بازارهای جدید در طی سال می باشد.

تحلیل وضعیت زعفران در سال ۱۴۰۰ و راه حلهای پیشنهادی

- براساس بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۲۵۵۵۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۴ گمرک جمهوری اسلامی ایران بمنظور جبران صادرات آب مجازی از کشور از طریق صادرات محصولات کشاورزی و غذایی در بودجه ۱۴۰۱ کشور اخذ نیم درصد از ارزش پایه صادراتی این محصولات بعنوان عوارض صادرات آب مجازی مصوب گردیده که توسط گمرک اخذ و به خزانه کل کشور واریز گردد.

- در اینجا باید به موارد زیر توجه داشت:

الف: بیشترین آب مصرفی در بخش کشاورزی روی محصولاتی است که عمدتاً جنبه صادرات ندارند مثل هندوانه، خربزه و صیفی جات و سبزیجات و ... و معاف از پرداخت عوارض می باشند.

ب: برای صادرات زعفران نگین ممتاز (سوپر) با قیمت پایه صادراتی ۱۵۹۸ دلار در کیلو صادرکننده بایستی ۸ دلار عوارض پرداخت کند که با قیمت هر دلار ۲۴ هزار تومان فعلی سامانه رقمی برابر با ۱,۹۲۰,۰۰۰ ریال و برای زعفران نگین با قیمت پایه صادراتی ۱۴۱۵ دلار هر کیلو ۷ دلار که برابر با ۱,۶۸۰,۰۰۰ ریال میباشد.

تاریخ :

شماره :

پیوست :

پ: زعفران جزو کم آب ترین محصولات کشاورزی محسوب میگردد و پسته نیز عمدتا از آب شور که برای بقیه محصولات کشاورزی کاربرد ندارد استفاده مینماید؛ بنابراین این دو محصول با محصولاتی مانند صیفی جات و سبزیجات قابل مقایسه نیستند و بعلاوه از مزیت ارزآوری برخوردار میباشند و طبعا نیازمند حمایت و توجه جدی و بیشتر.

ج: چنانچه نظر قانونگذار بر آب همراه محصول کشاورزی است که زعفران و پسته با رطوبتی بسیار اندک صادر میگردند و آب بهمراه ندارند ولیکن چنانچه نظر قانونگذار بر آب مصرفی در فرآیند تولید است در اینصورت برای تولید فولاد یا مبلمان یا حتی صنایع پتروشیمی و سیمان و آجر و ... هم آب مصرف میگردد؛ چرا اخذ عوارض از صادرات آنها مد نظر قرار نگرفته است که بیشتر بنظر قانونگذار بر آب همراه محصول بوده است.

- در طی سال ۱۴۰۰ در تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۲ به پیشنهاد وزارت محترم جهاد کشاورزی قیمت پایه صادراتی زعفران با افزایش چشمگیر برای زعفران نگین ممتاز به ۱۲۵۰ دلار و مجددا پس از ۵۰ روز از تصویب آن، در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ این قیمت به ۱۵۹۸ دلار و زعفران رشته ای بریده شده درجه ۱ (نگین) به ۱۱۰۰ دلار و مجددا در ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ به ۱۴۱۵ دلار افزایش قیمت داده شده است. در پنج ماهی که از برداشت محصول جدید تا پایان سال ۱۴۰۰ میگذرد شاهد کاهش صادرات زعفران در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته و ماههای پس از برداشت محصول جدید بوده ایم که بیانگر این واقعیت است که علیرغم کاهش تولید در محصول سال جاری و افزایش چشمگیر قیمت زعفران، این افزایش قیمت نه تنها اقبالی برای توسعه صادرات ایجاد نکرده که حتی با کاهش میزان صادرات، خطر توسعه کشت در سایر کشورها منجمله افغانستان، ازبکستان، قرقیزستان، بلغارستان و ... و همچنین توجیه پذیر شدن کشت آن در بسیاری از کشورها که سابقه کشت زعفران دارند مانند ایتالیا، یونان، اسپانیا، ترکیه و ... را افزایش داده است. مهمتر از آن زمینه توسعه بی رویه و بدون برنامه کشت در داخل را بدلیل سودآوری بالای تولید زعفران در مقایسه با دیگر

تاریخ :

شماره :

پیوست :

شورای ملی زعفران ایران
Iran Saffron National Council

محصولات کشاورزی و افزایش عرضه زعفران های تقلبی در بازار را فراهم مینماید و البته فراهم شدن زمینه افزایش قاچاق بدلیل کاهش سطح رقابت صادرکننده را هم نباید از نظر دور داشت.

- معضل زعفران کشور در سالهای اخیر عدم توجه و اقدام جدی وزارت جهاد کشاورزی به مساله برنامه ریزی تولید و کاهش قیمت تمام شده زعفران برای کشاورزان می باشد و در کمال تعجب مشاهده میشود که بدون در نظر گرفتن مساله عرضه و تقاضا و مازاد بودن بخشی از تولید در صورت رفع خشک سالی که در سال ۱۴۰۰ در دو استان زعفران خیز خراسان رضوی و خراسان جنوبی بروز نمود آن وزارتخانه محترم بجای برنامه ریزی کشت و یا هماهنگی با دیگر وزارتخانه ها و سازمانها و تشکلهای بخش خصوصی جهت توسعه صادرات و بازاریابی و افزایش مصارف و کاربردهای زعفران متناسب با افزایش تولید مرتبا پیگیر افزایش قیمت پایه صادراتی زعفران با این تصور که افزایش قیمت پایه، قیمت خرید از کشاورزان را افزایش خواهد داد (نگاهی به قیمت زعفران در ماههای بهمن و اسفند سال ۱۴۰۰ حاکی از عدم تغییر قیمت های خرید در داخل علیرغم افزایش قیمت پایه صادراتی بوده است) و همچنین تشویق کشاورزان به توسعه کشت زعفران می باشد.

- نگاهی به آمار صادرات زعفران از گمرکات خراسان رضوی حاکی از آن است که در بین کالاهای صادراتی دو استان خراسان رضوی و خراسان جنوبی همواره رتبه بالای صادرات کالاهای غیرنفتی را بخود اختصاص داده و بعبارت دیگر فخر صادرات غیرنفتی دو استان است و محصولی است که همواره بیشترین ارز را نصیب دو استان نموده است؛ بنابراین نمیتوان به آن به چشم تنها یک محصول کشاورزی نگریست بلکه با توجه به اهمیت نقش آن در اقتصاد مناطق روستایی دو استان بلاخص در بحث اشتغال و جلوگیری از مهاجرت بایستی نگاه ویژه و تصمیمات ویژه برای آن اتخاذ نمود.

تاریخ :

شماره :

پیوست :

شورای ملی زعفران ایران
Iran Saffron National Council

- با در نظر گرفتن این واقعیت که امروزه جمهوری اسلامی ایران خود به تنهایی تامین کننده زعفران مصرفی جهان می باشد در حالیکه توسعه کشت آن در سایر کشورها مانند افغانستان، مراکش، یونان، ایتالیا، هند و ... در حال انجام است و کشورهایی مانند بلغارستان، ازبکستان، آذربایجان و ... نیز اخیراً به جرگه تولیدکنندگان زعفران پیوسته اند، دیگر مصارف سنتی فعلی یعنی استفاده ادویه ای از آن پاسخگوی تولید نخواهد بود و ناچار میبایستی بدنبال راهها و مصارف جدید برای آن باشیم؛ راهها و مصارفی چون صدها خواص دارویی و دهها مصارف آرایشی و بهداشتی آن.

- از مقایسه قیمت فروش زعفران به مصرف کننده نهایی در کشورهای مختلف با قیمت زعفرانی که از صادرکنندگان ایرانی خریداری می شود مشخص میگردد که عمده ارزش افزوده صادرات زعفران ایران نصیب واسطه ها و دلالان تجارت بین المللی زعفران در خارج از کشور میگردد که از دلایل اصلی آن عدم توجه به برندسازی و عدم حضور برندهای معتبر ایرانی در سبد کالایی مصرف کننده نهایی (توزیع مویرگی)، عدم نظارت و کنترل بر رفتار صادرکنندگان و فعالان ایرانی بخصوص در بخشهای صادرکنندگان متفرقه و افزایش زمینه توسعه قاچاق زعفران از طریق افزایش قیمت پایه زعفران که افزایش دو مرحله ای آن در ۱۴۰۰/۱۱/۰۲ و ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ نشان داد که تاثیری روی قیمت خرید از کشاورز نداشته و فقط صادرات رسمی را تحت تاثیر گذاشته و موجب گسترش قاچاق زعفران گردیده است.

- عدم توجه و حمایت دستگاههای اجرایی به کشف بازارهای جدید و توسعه بازارهای موجود که بدلالی از جمله کاهش تردد فعالین بخش زعفران به دیگر کشورها، نوسانات قیمت زعفران در داخل که گاهی در کمتر از یک هفته صورت می پذیرد، نوسانات قیمت ارز در بازار، وجود زعفران های خرید و انباشت شده سالهای گذشته که در صورت حتی اختلاط با زعفران های تولید سال ۱۴۰۰ قیمتی بسیار پایین تر از محصول سال مذکور خواهد داشت، بالا بودن هزینه تبلیغات که بایستی با ارز پرداخت شود، فعال بودن قاچاق چیان و

تاریخ :

شماره :

پیوست :

شورای ملی زعفران ایران
Iran Saffron National Council

توجیه پذیرتر شدن پدیده قاچاق با توجه به افزایش دو مرحله ای قیمت پایه صادراتی زعفران در کمتر از ۵۰ روز و وجود رقابت منفی در صادرات میتوانند از عوامل موثر در کاهش صادرات زعفران باشند. بدون تردید انجام تبلیغات جهت جلوگیری از عرضه زعفران به امید رسیدن به قیمت های ۴۰ تا ۶۰ میلیون تومانی در پنج ماهی که از برداشت محصول جدید که آنهم با کاهش مواجه بوده موجب نگرانی کشاورزان و عرضه با قیمت های پایینی گردیده که همین روند کاهشی و عرضه زعفران با قیمت هایی بسیار کمتر از قیمت پایه صادراتی در مراکز عمده خرید زعفران کشور (امارات، اسپانیا و...) موجب توقف خرید توسط خریداران خارجی به امید کاهش بیشتر قیمت خرید گردیده است.

- نکته دیگری که بایستی به آن توجه نمود اینست که از میزان زعفران صادر شده طی سال ۱۴۰۰، ۱۲۱۰۵۶ کیلوگرم آن مربوط به ۷ ماهه اول سال می باشد که با توجه به فصل برداشت زعفران که معمولا از ۲۰ مهر ماه آغاز و صادرات در آبان ماه از محصول تولیدی سال ۱۳۹۹ و یا قبل از آن بوده که قیمت خرید آنها بسیار پایین تر از محصول تولیدی سال ۱۴۰۰ می باشد؛ بنابراین چنانچه فرض را بر صادرات ۳۰ درصد محصول سالهای گذشته و ۷۰ درصد بر محصول تولیدی سال ۱۴۰۰ بگذاریم از محصول این سال کمتر از ۱۰۰ تن صادر گردیده و در سال ۱۴۰۱ با مجموع زعفران های باقیمانده از سال ۹۹ و قبل از آن و همچنین محصول جدید مواجه می باشیم (چنانچه درصد اعلام شده تغییر داده شود باز هم در رقم مجموع باقی مانده تفاوتی ایجاد نمیشود) که در انتظار صادرات هفت ماهه اول سال ۱۴۰۱ خواهد بود. لازم به ذکر است که در این محاسبات میزان زعفران خروجی از کشور بصورت قاچاق بدلیل عدم دسترسی به آمار در نظر گرفته نشده است.

- در خاتمه خاطر نشان می سازد همانطوریکه مکررا توسط شورای ملی زعفران ایران اعلام گردیده مادامیکه قادر به عرضه زعفران براساس نیاز و خواسته مصرف کننده نهایی نباشیم و بعبارت دیگر در سبد کالایی

تاریخ :

شماره :

پیوست :

مصرف کننده نهایی حضور نداشته باشیم و بر بازار زعفران مدیریت نکنیم در بازار رقابت بسیار آسیب پذیر خواهیم بود و واسطه ها و دلالان با اندک رقابت با استفاده از زعفران خودمان قادر به اعمال نظر حتی روی قیمت ها می باشند و این امر نیازمند بازنگری کلی در دولت محترم و وزارت جهاد کشاورزی و کمیسیون محترم کشاورزی مجلس نسبت به این محصول استراتژیک و استفاده از تجربیات بخش خصوصی دلسوز زعفران می باشد.

شورای ملی زعفران ایران